

ОЦІНКА СТАНУ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Сосницька А.О., гр. 205-246-стн-3-01
Науковий керівник – д.е.н., проф. **А.А. Суска**
Державний біотехнологічний університет

Рекреація – вид діяльності, який має чітко виражену природно–ресурсну орієнтацію. Лісова рекреація - це перебування людей на землях лісового фонду в культурно-оздоровчих, туристичних і спортивних цілях. Лісове господарство відіграє ключову роль у забезпеченні екологічного балансу, розвитку туризму та відпочинку.

Рекреаційні послуги лісів мають великий соціально-економічний потенціал, оскільки сприяють поліпшенню якості життя населення та розвитку місцевих громад. Важливою задачею є оцінка стану рекреаційних послуг у лісовому господарстві, що дозволить вдосконалити управління цими ресурсами.

У громадському відношенні рекреація сприяє оздоровленню і відновленню трудового потенціалу людських ресурсів, раціоналізації вільного часу населення, його фізичному та емоційному збагаченню, зміцненню соціальних зв'язків, вихованню культурної толерантності.

В даний час є всі передумови для розвитку рекреаційного природокористування як на регіональних, так і на місцевих рівнях, з урахуванням наявності та стану природо–ресурсної бази, придатної для рекреаційного використання, готовності інвесторів розвивати даний вид послуг та підтримки держави у розвитку підприємництва в рекреаційній сфері.

Оцінка стану рекреаційних послуг лісового господарства, а саме на базі філії Зміївське лісове господарство

Філія "Зміївське лісове господарство" є однією з ключових одиниць управління лісовими ресурсами в регіоні. Вона виконує важливу функцію не лише в збереженні лісових масивів, але й у наданні рекреаційних послуг населенню. Враховуючи зростання популярності екологічного туризму та попит на відпочинок на природі, актуальною стає оцінка стану рекреаційних послуг, які надаються цією філією.

1. Оцінка рекреаційного потенціалу лісів

Оцінка рекреаційного потенціалу полягає у вивченні природних і культурних ресурсів, доступних для відвідувачів.

Філія має значний рекреаційний потенціал, що обумовлено низкою природних і географічних факторів:

• **Ландшафт і флора:** Зміївське лісове господарство включає різноманітні природні зони, багаті на соснові, дубові й змішані ліси, що робить його привабливим для різних видів відпочинку.

• **Водойми:** Лісові масиви розташовані поруч із річками, озерами, що створює умови для водних видів відпочинку (риболовля, катання на човнах).

• **Мальовничі ландшафти:** Місцевість із пагорбами та ярами приваблює туристів і відпочивальників, які шукають можливості для активного відпочинку та фототуризму.

Інфраструктура для відпочивальників включає пішохідні та велосипедні маршрути, місця для пікніків та оглядові майданчики, однак її розвиток потребує подальшого вдосконалення.

2. Екологічний вплив рекреаційного використання

Використання лісових ресурсів для відпочинку має як позитивні, так і негативні наслідки. Позитивні аспекти включають залучення коштів для охорони природи, але надмірна рекреаційна діяльність може негативно впливати на екосистеми.

Оцінка екологічного стану лісових масивів Зміївського лісгоспу показує певні виклики, пов'язані з надмірним рекреаційним навантаженням:

• **Забруднення територій:** Незважаючи на встановлення зон для збору сміття, частина рекреантів не дотримується правил, що призводить до накопичення відходів.

• **Пошкодження рослинного покриву:** Інтенсивне використання деяких ділянок для пікніків та активного відпочинку призводить до витоптування трав'яного покриву та пошкодження молодих дерев.

• **Підвищений ризик лісових пожеж:** Відсутність достатньої кількості обладнаних місць для розведення вогнищ створює небезпеку неконтрольованих загорянь.

Для мінімізації екологічного впливу необхідні подальші заходи з інформування відвідувачів щодо правил поведінки в лісі, збільшення кількості спеціальних зон для відпочинку та встановлення додаткових місць для збору сміття.

3. Соціально-економічна оцінка

Соціально-економічні фактори включають аналіз попиту на рекреаційні послуги, витрати на утримання рекреаційної інфраструктури та економічну вигоду від використання лісів.

• **Популярність:** Лісові масиви, які відносяться до філії, відвідують як місцеві жителі, так і туристи з інших регіонів. Попит на послуги зростає, особливо у весняно-літній період, коли відпочинок на природі стає найпопулярнішим.

Також важливо аналізувати рівень задоволеності й отримати зворотний зв'язок для подальшого поліпшення якості послуг.

4. Оцінка задоволеності відвідувачів

Для покращення рекреаційних послуг необхідно регулярно проводити опитування серед відвідувачів лісових зон.

Важливі аспекти для оцінки:

- Зручність та доступність інфраструктури.
- Екологічний стан територій та чистота.
- Безпека та комфорт під час перебування в лісі.

Отримані дані допоможуть виявити проблеми та потреби, що стосуються як покращення інфраструктури, так і екологічних заходів.

5. Рекомендації щодо розвитку рекреаційних послуг

На основі аналізу можна запропонувати такі заходи для покращення рекреаційної діяльності в філії Зміївське лісове господарство:

• **Розвиток інфраструктури:** облаштування нових пішохідних та велосипедних маршрутів, зон відпочинку, кемпінгів, облаштування місць для розведення вогнищ.

• **Захист навколишнього середовища:** встановлення обмежень на кількість відвідувачів у пікові сезони, заходи зі збору та утилізації сміття.

• **Популяризація лісових рекреаційних послуг:** проведення екологічних акцій, інформаційних кампаній, співпраця з туристичними агентствами для залучення туристів.

Також в одному із лісництв, яке відноситься до філії «Зміївське лісове господарство», є рекреаційний пункт від ДП «Ліси України», який називається «Лісовичок». Такі пункти дуже популярні в центральній та західній частині України. Вони повністю безкоштовні для відвідування. Облаштовані альтанками, місцями для вогнищ, дитячими майданчиками. Але, на жаль, на даний момент на сході країни таких пунктів дуже мало. На мою думку, якщо було б таких пунктів більше, то тоді був би більше попит на них.

Висновок:

Філія "Зміївське лісове господарство" має великий потенціал для розвитку рекреаційних послуг, що може сприяти не лише підвищенню туристичної привабливості регіону, але й економічному зростанню. Однак для досягнення цього необхідно продовжувати інвестувати в інфраструктуру, зберігати екологічний баланс і активно залучати місцеве населення до ініціатив з охорони природи.